

**Svar och lösningsförslag till ks2, 25 september 2017,  
i SF1688 Diskret matematik**

|                                                                                                                                                                                                                                       | sant | falskt |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------|
| 1) (För varje delfråga ger rätt svar $\frac{1}{2}$ p, inget svar 0p, fel svar $-\frac{1}{2}$ p)                                                                                                                                       |      |        |
| a) $a_{n+3} = 3a_{n+2} + 5a_{n+1} - 14a_n + 5 \cdot 2^n$ , $n = 0, 1, 2, \dots$<br>uppfylls för någon konstant $c$ av $a_n = c \cdot 2^n$ .<br>[Nej. $2^n$ löser den homogena ekvationen.]                                            |      | ×      |
| b) För alla $\pi \in S_{18}$ (mängden av permutationer av $\{1, 2, \dots, 18\}$ )<br>gäller att $\pi$ och $\pi^{-1}$ är konjugerade permutationer.<br>[Ja, de har samma cykelstruktur och är därmed konjugerade.]                     | ×    |        |
| c) Om $G$ och $H$ är grupper, är grupperna $G \times H$ och $H \times G$<br>(de direkta produkterna) säkert isomorfa.<br>[Ja. En isomorfi ges av $\beta((g, h)) = (h, g)$ .]                                                          | ×    |        |
| d) Alla grupper av ordning 41 är abelska. [Ja, eftersom<br>41 är ett primtal är de alla (isomorfa och) cykliska, så abelska.]                                                                                                         | ×    |        |
| e) Om $K$ är en delgrupp till $G \times H$ ( $G, H$ grupper), måste<br>$K = \{(g, h) \mid g \in G_1, h \in H_1\}$ för delgrupper $G_1, H_1$<br>till $G, H$ . [Nej, t.ex. är $\{(1, 1), (x, x)\}$ en delgrupp till $C_2 \times C_2$ .] |      | ×      |
| f) Om $H$ är en delgrupp till gruppen $G$ och $g \in G$ finns<br>säkert ett $g' \in G$ med $gH = Hg'$ . [Nej, vänstersidoklasser<br>behöver inte vara högersidoklasser (t.ex. inte då $H = \{i, x\}$ i $G_\Delta$ ).]                 |      | ×      |

2a) (1p) Vi söker alla  $\{a_n\}_{n=0}^\infty$  med  $a_{n+2} = a_{n+1} + 6a_n$  för  $n \in \mathbb{N}$  och  $a_0 = 2$ .

**Lösning:**

Rekursionsekvationen är (linjär med konstanta koefficienter och) homogen. Dess karakteristiska ekvation  $x^2 = x + 6$  har två rötter  $r_1 = 3$ ,  $r_2 = -2$ , båda enkla. Allmänna lösningen till rekursionsekvationen är alltså  $a_n = A \cdot 3^n + B \cdot (-2)^n$ ,  $A, B$  godtyckliga konstanter. Villkoret  $a_0 = 2$  ger  $A + B = 2$ , så  $A = 2 + C$ ,  $B = -C$  och  $a_n = 2 \cdot 3^n + C \cdot (3^n - (-2)^n)$ ,  $C$  en godtycklig konstant.

**Svar:**  $a_n = 2 \cdot 3^n + C \cdot (3^n - (-2)^n)$ ,  $C$  en godtycklig konstant.

b) (1p)  $(G, *)$  är en grupp,  $|G| = 11$  och  $g_1, g_2, g_3, g_4 \in G$  är alla olika och uppfyller  $g_1 * g_1 = g_2$ ,  $g_2 * g_2 = g_3$ ,  $g_2 * g_3 = g_4$ . Vi söker  $g_4 * g_4$ .

**Lösning:**

$g_1$  är inte  $G$ 's identitets-element ( $g_1 * g_1 \neq g_1$ ), så  $o(g_1) = 11$  ( $o(g_1) \mid 11$  och  $> 1$ ). Med  $a = g_1$  får vi  $g_2 = a^2$ ,  $g_3 = a^4$ ,  $g_4 = a^6$ , så  $g_4 * g_4 = a^{12} = a^{11} * a = a = g_1$ .

**Svar:**  $g_4 * g_4 = g_1$ .

c) (1p) Vi skall ge definitionen av en normal delgrupp  $N$  till en grupp  $G$ .

**Lösning:**

Delgruppen  $N$  är normal om vänstersidoklasser = högersidoklasser, dvs  $gN = Ng$  för alla  $g \in G$ .

3)  $\pi, \sigma \in S_8$  ges av  $\pi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 8 & 6 & 9 & 4 & 5 & 3 & 2 & 1 & 7 \end{pmatrix}$ ,  $\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 3 & 7 & 8 & 2 & 9 & 5 & 4 & 1 & 6 \end{pmatrix}$ .

Vi söker (a, 1p)  $\pi, \sigma$  och  $\pi\sigma$  på cykelform, (b, 1p) ordningarna för  $\pi, \sigma$  och  $\sigma\pi$  och (c, 1p) pariteterna (jämn eller udda) för  $\pi, \sigma$  och  $\pi\sigma^{-2}\pi^3\sigma^4\pi^{-5}$ .

### Lösning:

a)  $\pi(1) = 8, \pi(8) = 1, \pi(2) = 6$  etc ger  $\pi = (18)(26397)(4)(5)$  och pss

$\sigma = (138)(274)(596)$ . För  $\pi\sigma$  (först  $\sigma$ , sedan  $\pi$ ) fås  $\pi\sigma = (193)(2)(4657)(8)$ .

b)  $o(\pi) = \text{mgm}(2, 5, 1, 1) = 10, o(\sigma) = \text{mgm}(3, 3, 3) = 3, o(\sigma\pi) = o(\pi\sigma\pi\pi^{-1}) = o(\pi\sigma) = \text{mgm}(3, 1, 4, 1) = 12$  (alt.  $\sigma\pi = (1)(2594)(368)(7)$  etc).

c) En permutation är jämn precis om antalet cykler av jämn längd är jämnt, så  $\pi$  är udda och  $\sigma$  är jämn. Produkten  $\pi\sigma^{-2}\pi^3\sigma^4\pi^{-5}$  innehåller de udda permutationerna  $\pi, \pi^{-1}$  ett udda antal (9) gånger (och de jämna  $\sigma, \sigma^{-1}$  ett antal gånger), så den är udda.

Svar a:  $\pi = (18)(26397), \sigma = (138)(274)(596),$

$\pi\sigma = (193)(4657),$

b:  $o(\pi) = 10, o(\sigma) = 3, o(\sigma\pi) = 12,$

c:  $\pi$  är udda,  $\sigma$  är jämn och  $\pi\sigma^{-2}\pi^3\sigma^4\pi^{-5}$  är udda.

4)  $(G, *)$ , där  $G = \{p, q, r, s, t, u\}$ , är en grupp med 6 element och grupptabellen till höger. Vi skall

(a, 1p) finna  $G$ 's identitetsselement,

(b, 1p) finna en delgrupp  $H$  med  $|H| = 2$  och

(c, 1p) finna alla  $H$ 's sidoklasser i  $G$ .

| *   | $p$ | $q$ | $r$ | $s$ | $t$ | $u$ |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| $p$ | $t$ | $r$ | $u$ | $p$ | $s$ | $q$ |
| $q$ | $u$ | $s$ | $t$ | $q$ | $r$ | $p$ |
| $r$ | $q$ | $p$ | $s$ | $r$ | $u$ | $t$ |
| $s$ | $p$ | $q$ | $r$ | $s$ | $t$ | $u$ |
| $t$ | $s$ | $u$ | $q$ | $t$ | $p$ | $r$ |
| $u$ | $r$ | $t$ | $p$ | $u$ | $q$ | $s$ |

### Lösning:

a.  $p * s = p$ , så  $s$  måste vara identitetsselementet (och  $s * x = x * s = x$  för alla  $x \in G$ ).

b.  $H$  kan vara  $\{s, x\}$ , där  $x * x = s, x \neq s$  (identitetsselementet). Vi tar  $H = \{s, q\}$ .

c. Man finner  $s * H = q * H = \{s, q\} (= H), H * s = H * q = \{s, q\} (= H),$

$p * H = r * H = \{p, r\}, H * p = H * u = \{p, u\},$

$t * H = u * H = \{t, u\}, H * r = H * t = \{r, t\}.$

Svar a:  $s$  är identitetsselement, b: t.ex.  $H = \{s, q\},$

c: vä:  $\{s, q\}, \{p, r\}, \{t, u\},$  hö:  $\{s, q\}, \{p, u\}, \{r, t\}.$

5) (3p) Vi skall avgöra om gruppen  $(\mathbb{Z}_{73} \setminus \{0\}, \cdot)$  genereras av elementet  $22 (= 17^3).$

### Lösning:

Eftersom  $|\mathbb{Z}_{73} \setminus \{0\}| = 72$ , gäller  $g^{72} = 1$  för alla  $g \in \mathbb{Z}_{73} \setminus \{0\}.$

$1 = 17^{72} = (17^3)^{24} = 22^{24}$ , så  $o(22) \leq 24$ , mindre än gruppens ordning, så 22 genererar inte gruppen.

Svar: Nej, 22 genererar inte gruppen  $(\mathbb{Z}_{73} \setminus \{0\}, \cdot).$